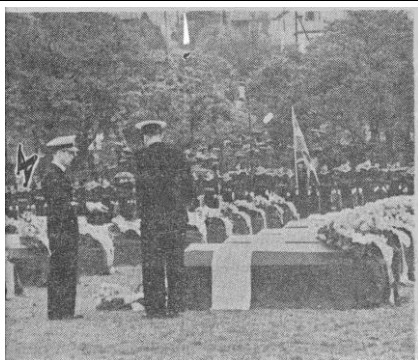

GMP den 5/8 1943

Det sista kapitlet i Ulvens tragiska historia skrevs i går ute på Nya Varvets idrottsplan, där minneshögtidligheten i samband med jordfästningen gjorde ett outplånligt intryck. Flera tusen personer togo avsked av de fallna och hyllade dem för god vakt. Konungen, kronprinsen och flera främmande mariner hade sänt kransar.

Våra bilder visa överst de bortgångnas kamrater redo att lägga ned marinens kransar, sedan kommendör Hamilton under djup sinnesrörelse hyllat de fallna.

*Till höger se vi
glimtar av allvars-
präglade anleten och
till vänster den
gripande jord-
fästningsakten.
Officianten, pastor
Eklund, strör mull
över kistorna,
biträdd av pastor
Wesslau
utförligt reportage
på sid 7.*

ETT HELT FOLK STÅR INFÖR DESSA 33 KISTOR

Ght onsdag den 4 augusti 1943

Stämningsfylld högtidsstund på Nya Varvet i förmiddags

Olycksdagen skall med eldskrift stå ristad
i vår flottas analer

Himlen var överdragen av ett grått molndok, då svenska nationen i
dag tog avsked av de 33 Ulvenmännen vid högtidligheten ute på Nya

Varvets idrottsplats, och regnet silade ned i strömmar. Men det oaktat hade en stor allmänhet infunnit sig och följde från platsen utanför avspärrningen högtidligheten. Denna övervars av statsrådet Ewerlöf som representant för regeringen och chefen för marinen amiral Tamm. Vidare märkte man bland de närvarande general Malmberg samt kommendör Grefberg från Göteborgseskadern, vidare överste Kolmodin i Göteborgs kustartilleriförsvär.

Vid idrottsplatsens ena kortända var ett krigsaltare, bestående av trummor, rest på en katafalk. I bakgrunden voro två rader av granar och björkar placerade. Kistorna, som voro höljda i svenska flaggor, stodo uppställda mitt på planen, och bakom dem voro stolar utsatta för de många anförvanter, som rest hit för att övervara högtidligheten. På var och en av kistornas lock vilade en krans från ubåtskamrater på västkusten, och vid kortändan låg en krans från marinen med inskriptionen »Fosterlandet tackar Dig». Kransar hade sänts av konungen, kronprinsen, chefen för armén samt från kustflottan, vidare från brittiska, danska, finska, polska och tyska marinerna samt från engelska legationen i Stockholm. Dessa kransar komma att läggas ut vid gravsättningen på olika håll i landet. Från fiskare på Hälso hade sänts en bukett till varje kista.

Konungens krans kommer att nedläggas vid den grav på Nya Varvets kyrkogård vid den grav på Nya Varvets kyrkogård, där G. A. Pettersson från Vaggeryd skall vila.

Före aktens början marscherade hederskompanier in på platsen, ett från flottan och ett från kustartilleriet, båda med fanvakter. På ömse sidor om platsen för de anhöriga hade officerare och underofficerare ställt upp sig. Bland de inbjudna märktes representanter för de fiskebåtar, som voro med vid sökandet efter Ulven.

Högtidligheten inleddes med att flottans musikkår från Karlskrona spelade Landkiending av Grieg, och härunder tågade processionen med de anhöriga in och intogo sina platser. Så följde svenska ps. 377, Närmare Gud till dig, varpå jordfästningsakten vidtog. 24 av de 33 Ulvenmännen bisättas här i Göteborg, medan de övriga jordfästas i sina hemorter. Jordfästningen förrättades av marinpastor Eklund.

"Mörker var över djupet"

"Mörker var över djupet, och Guds Ande svävade över vattnet. Och Gud sade: Varde ljus! Och det vart ljus."

Vi minnas orden. De stå att läsa på Bibelns första blad — i Första Mosebok 1: 2. Sammanhanget är oss också välbekant. Här skildras något, som skedde vid tidernas begynnelse — när ur kaos framgick kosmos. Men orden kunna också givas en aktuell innebörd. Vi önska i dag se i dem ett budskap till våra bedrövade hjärtan, när vi samlas för att hylla minnet och viga till gravens vila stoftet av de män, som den 15 april i år mötte döden i samband med ubåten Ulvens förolyckande.

Om katastrofen har redan mycket talats och skrivits. Att anställa allmänna betraktelser däröver kan icke nu vara min sak. Denna högtid är i första hand anordnad för dem, som stodo de bortgångna nära i livet, och det är till Er jag har att söka tala några enkla tröstens ord. Vad själva olyckan beträffar vill jag då blott erinra om hur våra textord: "Mörker var över djupet" på ett sällsamt sätt måla situationen under de orons och väntans dagar, som följde efter meddelandet om Ulvens försvinnande. Den veckan skall förvisso sent glömmas — **hur** vi räknade dagarna och timmarna, medan det fruktlösa sökandet pågick, hur vi grubblade över besättningens öde, hur vi hoppades i det längsta. Nu — tre och en halv månader därefter — har djupets hemlighet uppenbarats. Jag tror mig våga påstå, att det för Er anhöriga känns som en oändlig befrielse — mitt i Er djupa sorg och

ofrånkomliga saknad — att veta, att Edra värsta farhågor visat sig vara ogrundade: att Edra kära icke behövt dö någon lång och kvalfull död utan stupat på sin post, snabbt som soldaten för en välriktad kula. Kära sörjande! Öppna Edra hjärtan denna svåra stund och ta emot den lisa i sorgen, som detta faktum måste bereda Er! Och tacka Gud för att han åtminstone i detta avseende bjudit mörkret vika.

Men naturligtvis är icke härmed allt sagt, som i dag bör sägas till tröst för Er, som här sörja. Kvar stå många frågor, som vi människor med nödvändighet måste ställa inför en skickelse som denna — allvarstunga frågor om livets mening och mål, om döden och evigheten. Är tillvaron en produkt av slump och öde? Eller finns där en plan, ett högre syfte? Vad sker i döden? Är allt slut i och med att hjärtat upphör att slå och lungorna att andas? Eller finns det ett liv efter detta — och vad innebär i så fall det livet? Så länge vi fråga utan att få svar, så länge måste det sägas, att mörker ruvar över djupet — det djup, som döljer sig under de svallande vågorna på tidens hav, där vi färdas fram med farkoster, som ofta te sig alldeles för bräckliga för en så vådlig färd. Det kommer stunder, då det mörkret känns mera plågsamt än eljest — då vi med all vår heta längtan sträcker oss efter den minsta stråle ljus, som kan skingra töcknet och låta oss finna rätta leden.

En sådan stund är denna. Hur önskade vi då icke, att de åldriga skriftorden skulle få symbolisera en andlig verklighet — en erfarenhet, som det förunnats oss att göra: "Och Guds Ande svävade över vattnet. Och Gud sade: Varda ljus! Och det vart ljus"

"De stora sorgerna rena själen"

Det är ett förhållande, som alltsedan olyckan icke upphört att sysselsätta mina tankar, därför att det synes mig så meningsfullt. Katastrofen med Ulven inträffade just när vi stodo på tröskeln till kyrkoårets allra heligaste vecka — påskveckan eller, som vi också kalla den, »stilla veckan», m. a. o., samtidigt som vi vändades under trycket av det kors, som lades på våra skuldrar, fingo vi anledning att rikta våra blickar mot korset på Golgata, där Frälsaren en gång led och dog för våra och hela världens synder. - Måste icke detta förhållande kasta ett visst ljus över dunkla sammanhang. Två ting synas mig ofrånkomligt vissa: att livet kan ha en välsignad mening, även när det formar sig till ett bittert, ofattbart lidande, och att det bortom död och grav finnes något, som heter uppståndelse och evigt liv. Jag jordfäste en gång en ung kvinna, som dött efter ett mycket kort men lyckligt äktenskap och därvid lämnat sin make i djupaste förtvivlan. Emellertid hittade han efter hustruns död en papperslapp, på vilken hon tecknar ned följande ord, vilka antagligen varit henne själv till hjälp i någon svår Stund och nu blevo som ett omistligt testamente till mannen: »De små sorgerna smutsa själen; de stora rena den».

Du som sörjer i dag! Undersök om icke dessa ord kunna sprida ljus i Ditt mörker — om icke någon välsignelse kan gömma sig i den bittra bägare Du fått att dricka! Dock, till fullo kunna vi aldrig lösa lidandets gåta här i tiden. Då måste vi lära oss att tro utan att se — och att hoppas på den dag, då Guds slutgiltiga »varde ljus!» skall fördriva de sista resterna av jordelivets tecken. Det kommer en sådan dag. »Ty lika visst som Jesus, såsom vi tro, har dött och har uppstått, lika visst skall ock Gud genom Jesus föra dem, som äro avsomnade, fram jämte Honom.» Så står det uttryckligen i Skriften. Och ytterligare läsa vi — det är åter aposteln Pauli ord: »Nu se vi ju på ett dunkelt sätt såsom i en spegel, men då skola vi se ansikte mot ansikte. Nu är min kunskap ett styckverk, men då skall jag känna till

fullo, såsom jag själv har blivit till fullo känd.» Låt oss aldrig släppa tron på livets mening! Låt oss aldrig förlora hoppet om en fortsättning, ett återsende på andra sidan död och grav. **Låt** oss fastmer lära oss att i denna tro och med detta hopp tacka Gud för ljusets seger redan nu — mitt i mörkret och dödens skugga: »Gud vare tack, som giver oss segern genom Vår Herre Jesus Kristus!»

Nyss dånade klockklängen från Göteborgs alla kyrkor över vår bygd. Många lyssnade därtill med gripna hjärtan. Vi veta att med oss här — de närmast sörjande, militär hedersvakt, en stor skara vänner och kamrater till de bortgångna — deltaga otaliga människor med sina tankar och förböner i denna vår sorgehögtid. Ett helt folk står ju i dag inför dessa 33 kistor, höljd i svenska flaggor. Döda kamrater! Fosterlandet tackar Er för att ni bringat det största offer, som en människa kan ge: offret av Edra liv! Och när Edra stoft nu skola anförtros åt vigd jord vilja vi tillägga: Gud var Edra själar nådig — att Ni måtte ha nått fram till den evigt trygga hamnen, där inga tidens stormar hota — och inga lömska minor! Frid vare över Edra stoft — över den plats där de skola vila! Frid vare ock över Edert minne — som skall bevaras i tacksamhet i Edra käras hjärtan liksom i allas, för vilka Sveriges frihet och ära anses värt att man därför offrar allt!

Därefter sjöngs ps. 124: 1-2, varpå marindistriktschefen kommendör Björklund höll ett tal.

Känslor av djupaste sorg . . .

För Västkustens marindistrikt och den därtill hörande Göteborgseskadern var förlusten av Ulven och dess män ett hårt slag, som utlöste känslor av djupaste sorg över våra hädangångna kamraters öde och vår innerligaste medkänsla med de anhöriga, yttrade kommendör Elis Björklund. Chefen för marinen har

dessutom medgivet mig att uttala, at hela den svenska marinen är besjälad av samma sinnelag, och att de efterlevandes anhöriga kunna vara förvissade om att högaktning och tacksamhet strömma de hädangångna tillmötes från alla grader inom marinen. Vi deltaga djupt i den känsla av tacksamhet som borgtången av trettiotre dugliga svenska krigsmän kvarlämnar inom familjekretsen samt i kretsen av otaliga vapenkamrater och vänner.

Ett helt folk står inför dessa 33 kistor

Forts. fr. sid. nio.

Det är visserligen en krigsmans plikt att städse vara beredd att offra sitt liv på fosterlandets altare, men icke dess mindre griper det oss djupt, då så sker i förtid.

Undervattensbåten Ulvens öde har också följts av hela den svenska nationen med det allra största intresse och varmaste deltagande. Mångfaldiga hava bevisen varit för hela folkets medkänsla med de svenska män, vilka nu bokstavligen fallit på sin post i neutralitetsvakten. Samtidigt hava tyvärr händelserna visat oss, att krigets risker förefinnas även helt utanför de svenska landamärena och invid de svenska farvattnen. Marinens folk måste vara beredda att möta de övriga risker, som krigets stormar föra mot våra kuster, risker som övningar och en hög krigsberedskap oavvisligen påkalla.

För att på sin tid återfinna den förolyckade Ulven har heller icke någon möda lämnats ospard. En stor mängd fartyg och båtar voro i gång härmed, ehuru själva sökningsarbetet var farofyllt, icke minst för de fiskefartyg, vilkas personal frivilligt ställt upp för minsvepningsarbete. Deras insats skall icke förglömmas. Även vetenskapsmän och industrimän ställde sig med stor beredvillighet

till förfogande. Alltsedan Ulven återfanns, har ett hårt och mycket vågsamt bärgningsarbete pågått under lång tid, under vilket verkliga bragder kommit till utförande.

Chefen för marinen har beordrat mig att uttala ett erkännande till dem, vilka lett detta företag eller som med risk för eget liv gjort en mera betydande insats i detta synnerligen mödosamma, långvariga och delvis farliga arbete.

Tillsammans har sålunda utförts ett mycket omfattande verk för att giva våra hädangångna kamrater förmånen att vila i vigd jord. Därmed hava vi ock i någon mån velat visa vår tacksamhet och vår erkänsla för den framåtanda, som alltid besjälade våra ubåtsbesättningar. Namnen på Ulvens män skola alltid stå etsade i vårt minne.

Denna högtidsstunds materiella omfattning har av praktiska skäl måst begränsas, men säkert är att det svenska folkets stora flertal i dag med oss böja sina huvuden i vördnad inför dödens majestät.

Vi hylla de hädangångna såsom män, vilka givit människans högsta offer såsom en sinnebild för den offervilja, det mod och den hängivenhet för fosterlandets försvar, som bör besjälade oss alla.

En sista hälsning från u-båtsvapnet

Kommendör K. G. Hamilton framförde i några korta ord en sista hälsning från ubåtsvapnet, vari han bl. a. yttrade, att det var en mörk dag i vår flottas historia, då Ulven gick under, och den dagen kommer med eldskrift att stå inristad i dess analer.

— Ubåtsmannens yrke är ej utan risker. Det är vapnets karaktär, framhöll kommendör Hamilton vidare. Tillbud och olyckor ha förvisso förekommit men aldrig av större omfattning. Denna katastrof är icke beroende av försummelse eller uraktlåtenhet, framhöll han vidare. I detta fall blev det en mina, som beseglade ubåtsens öde. Ulven blev ett krigets offer härute i periferien av den stora maktkampen.

Militär hedersvakt nedlade marinens kransar

Så nedlade en militär hedersvakt marinens kransar vid kistorna. Efter en tyst minut spelades Stenhammars Sverige, och slutligen, under det processionen avtågade, spelade musikkåren Karl XV:s sorgmarsch av Nordquist.

utom meagivit mig att uuala, au. nulo —den svenska marinen är besjälad av samma sinnelag, och att de efterlevandes anhöriga kunna vara förvissade om att högaktning och tacksmh" strömma de hädangångna till mö' från alla grader inom marinen. ar deltaga djupt i den känsla av te^stos som bortgången av trettiotre[•] i !A svenska krigsmän kvarläm¹⁹⁹ ²Ts familjekretsen samt i kretai laArl liga vapenkamrater och